

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/56/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317214362
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2317214362.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, proti žalovanému: Z. D., nar. XX.XX.XXXX, V. X. Y. XXX, o zaplatenie 1.891,73 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 35Csp/191/2017-154 zo dňa 15. novembra 2017 v spojení s opravným uznesením č.k. 35Csp/191/2017-170 zo dňa 25. januára 2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti **p o t v r d z u j e**.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o nároku na náhradu trov konania **m e n í t a k**, že žalobca má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100 %.

III. Žalovanému **s a n e p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie v spojení s opravným uznesením rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.891,73 Eur spolu s úrokom vo výške 92,- Eur, úrokom z omeškania vo výške 0,96 Eur, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.983,73 Eur od 2.6.2017 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 88% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 565, § 53 ods. 9, § 363 ods. 3, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. odôvodnil vecne tým, že na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný po poskytnutí úveru vo výške 2.000,- Eur, úver v dohodnutých splátkach po 34,83 Eur nesplácal riadne a včas. Súd preskúmal obsahové náležitosti úverovej zmluvy zo dňa 28.4.2016 a zistil, že táto obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Povinnosťou žalovaného bolo splácať úver v splátkach mesačne dohodnutých vo výške 34,83 Eur so splatnosťou vždy k 25. dňu v mesiaci. Žalovaný uhradil v splátkach celkovo sumu 322,08 Eur, ktoré boli žalobcom započítané v prospech istiny vo výške 108,27 Eur a v prospech dohodnutého zmluvného úroku vo výške 206,16 Eur a poistného 7,65 Eur. Následne žalobca, po tom čo žalovaný bol v omeškaní so splátkami vo februári, marci, apríli a máji 2017, pristúpil listom z

1.6.2017 k zosplatneniu celého úveru a vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu vo výške 2.044,69 Eur do 11.6.2017. Vzhľadom k uvedenému súd považoval návrh za dôvodný v časti uplatnenej úverovej istiny vo výške 1.891,73 Eur, zosplatnených a neuhradených zmluvných úrokov vo výške 92,- Eur a úroku z omeškania z omeškaných splátok vo výške 0,96 Eur ku dňu zosplatnenia úveru, t.j. k 1.6.2017. V časti zmluvného úroku vo výške 13,9% ročne z nezaplatennej istiny vo výške 1.891,73 Eur od 2.6.2017 do zaplatenia súd návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol. Súd mal za preukázané, že strany si dojednali zmluvný úrok 13,9% ako fixný do doby splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dohodnutá ku dňu 25.4.2024, žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplatneniu celého úveru skôr, a to k 1.6.2017. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru si pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevrátil, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru úroky z omeškania. Súd pritom vychádza z uznesenia ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.

Žalobca bol v konaní úspešný v časti uplatnenej sumy 1.983,73 Eur - istina + zmluvné úroky (94%), žalovaný v zamietnutej časti zmluvných úrokov, ktoré za účelom zistenia pomeru úspechu a neúspechu súd vyčíslil ku dňu vyhlásenia rozsudku na sumu 120,30 Eur (ako 13,9% ročne zo sumy 1.891,73 Eur za obdobie od 2.6.2017 do 15.11.2017). Úspech žalovaného tak predstavuje 6%. Pri zohľadnení pomeru úspechu tak žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania vo výške 88%. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

3. Opravným uznesením súd prvej inštancie opravil vyhovujúcu časť výroku svojho rozsudku.

4. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a to v rozsahu zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluvný úrok prináleží žalobcovi len do splatnosti dlhu, od splatnosti dlhu je dlžník v omeškani a teda prichádzajú do úvahy úroky z omeškania a súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 88% keďže žalobca bol úspešný v konaní len s čiastočne. S uvedenými argumentmi súdu prvej inštancie sa žalobca nestotožňuje, považuje rozsudok v napadnutej časti za nesprávny a odôvodňuje odvolanie tým, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K názoru súdu, že zmluvný úrok prináleží žalobcovi len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškani a teda prichádzajú do úvahy úroky z omeškania, žalobca poukázal na § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3, § 505 Obchodného zákonníka ako aj komentár k Obchodnému zákonníku. Tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi práva na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Dohodnutý obchodný úrok patrí veriteľovi do vrátenia požičaných peňažných prostriedkov, nie do splatnosti úveru. Tvrdenie, že úroky a úroky z omeškania sa vzájomne vylučujú, nemá oporu v právnych predpisoch. Poukázal na § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Samotné zosplatnenie úveru ešte neznamená, že veriteľ má peňažné prostriedky k dispozícii. Poukazuje aj na aktuálnu rozhodovaciu prax viacerých súdov. V zmysle ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Taktiež poukázal na § 506 Obchodného zákonníka a pokiaľ ide o jeho aplikáciu, toto ustanovenie upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškani dlžníka, ktoré môže veriteľ využiť, ak je dlžník v omeškani s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Naďalej trvá právo veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú zmluvu s úrokmi, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. Ide o právny inštitút určený na ochranu veriteľa a jeho využitím sa veriteľ nemôže

dostať do horšieho právneho postavenia v akom bol pred odstúpením od zmluvy, situácia totiž nastala pre neplnenie si povinností dlžníka. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky č.k. 33Cdo 212/2014 zo dňa 21.08.2014. Žalobca poukazuje na návrh zákona z roku 2013, ktorým sa mal meniť a doplniť Občiansky zákonník, § 53 ods. 9, ktoré malo znieť, že úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565, pričom táto legislatívna zmena nebola nikdy prijatá. Na základe uvedeného žalobca trvá na tom, že úrok z poskytnutého úveru je odplatom za poskytnuté peňažné prostriedky a nárok na túto odplatu trvá od ich poskytnutia až do ich vrátenia. Súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 88% keďže žalobca bol úspešný v konaní len čiastočne, pričom žalobca uvádza, že súd pri výpočte náhrady trov konania postupoval nesprávne, keď pri určení hodnoty sporu neprihliadal iba na žalovanú istinu. Žalobca preto navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v plnom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň priznal žalobcovi aj náhradu trov konania.

5. Žalovaný odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie nepodal, k odvolaniu žalobcu sa nevyjadril.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozhodnutie v napadnutých výrokoch v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a v napadnutom výroku o nároku na náhradu trov konania (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

7. Súd prvej inštancie už právoplatným vyhovujúcim výrokom preskúmaného rozsudku (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.891,73 eur s úrokom vo výške 92,- eur, úrokom z omeškania vo výške 0,96 eur, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.983,73 eur od 2.6.2017 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal napadnutý zamietajúci výrok a napadnutý výrok o nároku na náhradu trov konania rozsudku súdu prvej inštancie. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie vec v napadnutej časti správne právne posúdil.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 28.4.2016 uzavreli strany úverovú zmluvu č. 306243, na základe ktorej banka poskytla žalovanému peňažné prostriedky formou splátkového bezúčelového úveru za podmienok uvedených v zmluve, a to vo výške úveru 2.000,- eur, s fixnou úrokovou sadzbou 13,9% ročne do splatnosti, súborom poistenia A, poplatkom za poskytnutie úveru vo výške 100,- eur, poplatkom za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 0,85 eur mesačne, počet úhrad poplatku 96 v 25. deň, výškou anuitnej splátky 34,83 eur, termínom splatnosti 1. anuitnej splátky 25.5.2016, počtom anuitných splátok 96, splátky boli dojednané mesačne so splatnosťou v 25. deň kalendárneho mesiaca. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 25.4.2024, výška RPMN 16,87%, priemerná RPMN ku dňu podpisu zmluvy 15,37%, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť 3.443,68 Eur, odplata 19,41%, úrok z omeškania 5%. Podľa bodu 1.1. banka poskytne klientovi peňažné prostriedky za podmienok uvedených v zmluve o úvere, v Obchodných podmienkach pre úvery občanom a vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. Zmluva v bode 2.1. upravuje, klient sa zaväzuje riadne a včas plniť si všetky svoje záväzky vyplývajúce zo zmluvy o úvere. Z prehľadu splácania a započítavania splátok súd zistil, že žalovaný na splatenie úveru do 27.2.2017 uhradil sumu 322,08 eur. Z uvedenej sumy bola na istinu započítaná čiastka 108,27 eur, na úrok 206,16 eur a na poistné 7,65 eur. Opakovaným upozornením z 26.1.2017 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie omeškaných splátok úveru vo výške 88,87 eur. Opakovaným upozornením z 29.3.2017 žalobca vyzval žalovaného na

zaplatenie omeškaných splátok úveru vo výške 98,84 eur. Zároveň žalovaného upozornil, že ak neuhradí dlžnú sumu do 3.4.2017, uplatní banka svoje právo vyplývajúce z § 565 Občianskeho zákonníka a požiada ho o zaplatenie celej pohľadávky. Výzvou na predčasné splatenie úveru z 1.6.2017 žalobca oznámil, že rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru a požiadal o zaplatenie dlhu vo výške 2.044,69 eur s príslušenstvom do 11.6.2017. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti o zaplatenie úroku z poskytnutého úveru po zosplatnení úveru dôvodiac, že povinnosť platiť úroky trvá len do zosplatnenia úveru. Žalobca s týmito závermi súdu prvej inštancie nesúhlasil a poukazoval na to, že nárok veriteľa na dohodnutý zmluvný úrok nie je viazaný na zosplatnenie dlhu a trvá až do úplného splatenia istiny pohľadávky.

9. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

10. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcu bola námietka, že jeho nárok na zaplatenie úroku po zosplatnení úveru je daný, keďže dohodnutý úrok patrí veriteľovi do vrátenia požičaných peňažných prostriedkov, nie do splatnosti úveru, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky.

11. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

13. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

14. Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

15. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

16. Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

17. Žalobca správne poukazoval na to, že má v zmysle ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka nárok na zaplatenie úroku v dojednanej výške (inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona). Jeho tvrdenie, že jeho nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia (teda aj po zosplatnení úveru) vychádzajúce z druhej vety ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je však potrebné posudzovať v celom kontexte tejto

právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta Obchodného zákonníka). Uvedené ustanovenia právnej normy (spolu s § 497 Obchodného zákonníka) teda explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru.

18. Pokiaľ ide o otázku nároku veriteľa na úroky z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatnení, odvolací súd ďalej uvádza, že aplikačná prax súdov sa touto otázkou už zaoberala, od ktorej nebol dôvod sa odkloniť. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Odvolací súd taktiež poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/98 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, z ktorých vyplývajú závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie v tomto smere, na ktorého odôvodnenie v preskúmanom rozsudku odvolací súd v podrobnostiach odkazuje, sa žiada zdôrazniť, že závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998 (sp. zn. 4Obo 143/98 z 1.7.2000) boli prijaté aj v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co 30/2012-145 z 30.5.2012, ktoré úsudky súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012. K záveru súdov, že „pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru“, Ústavný súd SR v predmetnom rozhodnutí konštatoval, že nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Hoci žalobca v odvolaní opakovane vyjadruje nesúhlas s rozhodnutiami Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012 a Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/98 z 1.7.2000, odvolací súd nenachádza dôvod odchyliť sa od právneho názoru v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatnení úveru prezentovaného v uvedených rozhodnutiach. Žalobca v odvolaní poukazyval na to, že uplatnený nárok nie je v rozpore s ustálenou judikatúrou a on disponuje rozhodnutiami súdov z celej Slovenskej republiky, ktoré nemajú problém priznať veriteľovi k predčasne splatnej pohľadávke zmluvné úroky do zaplatenia. K uvedenému odvolací súd uvádza, že na podporu právneho názoru vysloveného súdom prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje, existuje množstvo rozhodnutí s vyslovením rovnakého právneho názoru o neopodstatnenosti nároku na úroky aj za obdobie po splatnosti pohľadávky, napr. rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/16/2018 z 12.4.2018, sp. zn. 15Co/193/2018 z 7.11.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/70/2018 z 25.10.2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/221/2016 z 28.11.2017, sp. zn. 24Co/99/2017 z 27.3.2018, sp. zn. 17Co/110/2018 z 8.11.2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/403/2016 z 27.3.2018, sp. zn. 24Co/189/2018 z 6.3.2019 atď.. Aj keď judikatúra nie je formálnym prameňom práva, súdy majú povinnosť v záujme právnej istoty rozhodovať o rovnakých veciach rovnako. Pokiaľ ani žalobca v odvolaní neuviedol žiadne iné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR s odlišnými právnymi závermi, nebolo možné jeho odvolaniu vyhovieť.

19. Žiada sa dodať, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku prirodzene sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia peňažných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržovanie jeho peňažných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom)

alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov dlžníkom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kedy by bol dlžník vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu dlžník na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby ku zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však dlžníkovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Navyše by tak došlo k hrubej nadváhe veriteľa, ak by bol tento nečinný pri vymáhaní svojej pohľadávky a odplatné úroky by si nárokoval aj pri svojej potenciálnej nečinnosti. Takéto správanie veriteľa nemôže byť podporované a nemôže požívať právnu ochranu.

20. Na doplnenie odvolací súd ešte uvádza, že veriteľ poskytuje dlžníkovi v podstate dve výhody, keď prvou je možnosť dlžníka použiť cudzí kapitál často väčšieho objemu v porovnaní s jeho aktuálnymi vlastnými finančnými možnosťami a druhou je možnosť vrátiť požičaný kapitál až po uplynutí určitej doby, počas ktorej veriteľ nie je oprávnený kapitál požadovať späť. Pokiaľ ide o zosplatnenie, ako už bolo uvedené, ide o dôsledok protiprávneho správania sa dlžníka, teda reakciu veriteľa na neplatenie splátok istiny spolu s úrokmi. Formálne zosplatnením dochádza k posunu splatnosti pohľadávky. Týmto spôsobom dlžník stráca vyššie uvedené výhody, predovšetkým vrátiť požičané peňažné prostriedky v splátkach. Z hľadiska výhodnosti alebo nevýhodnosti postavenia spotrebiteľa, ako aj postavenia veriteľa, sa žiada doplniť, že veriteľ poskytuje peňažné prostriedky s určitým obchodným zámerom a obchodnou politikou, kedy na základe aj ponuky a dopytu poskytuje peňažné prostriedky z predpokladom čo najvyššieho zisku, z tohto dôvodu poskytuje úver s dobou návratnosti v určitej lehote, pričom ako odplatu dojednáva úroky v určitej výške. Výška týchto úrokov súvisí s tým, za akých okolností podmienok je veriteľ ochotný peňažné prostriedky požičať, resp. stratiť dispozíciu s nimi aj za rizika, či ich predpokladaná ziskovosť bude v zmysle obchodnej politiky veriteľa. Veriteľ v takomto prípade získava väčší objem peňazí, ktoré aktuálne môže použiť s tým, že predpokladá, že v určitom časovom horizonte tieto bude schopný vrátiť. Pokiaľ nastane situácia, že dlžník peňažné prostriedky nie je schopný vrátiť, teda plniť v súlade so svojím záväzkom, veriteľ nemusí pristúpiť k zosplatneniu úveru, pričom nezanikne ani nárok veriteľa počas tohto obdobia na úrok ako odplatu (v takomto prípade nevzniká nárok na úroky z omeškania z celej sumy).

21. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie úrokov po zosplatnení úveru.

22. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad. Súd prvej inštancie správne právne vec v napadnutom zamietajúcom výroku posúdil. Zo žiadneho ustanovenia všeobecne záväzných predpisov nevyplýva totiž pravidlo, podľa ktorého má dlžník v spotrebiteľskom vzťahu povinnosť platiť cenu služby v podobe úrokov aj za obdobie po splatnosti pohľadávky. Neprávne právne posúdenie zamietnutých nárokov namietané žalobcom je neopodstatnené. Súd prvej inštancie v danom prípade v napadnutom zamietajúcom výroku rozsudku súdu prvej inštancie vec správne právne posúdil. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tento odvolací dôvod nie je naplnený.

23. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

24. Vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania žalobca v odvolaní argumentoval, že súd prvej inštancie nepostupoval pri výpočte náhrady trov konania správne, keď pri určení hodnoty sporu neprihliadal iba na žalovanú istinu, súd nemal prihliadať na úspech v časti príslušenstva, pričom na podporu názoru poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 10Copr/2/2016 zo dňa 27.7.2016 a uznesenie NS SR č.k. 6Obo/243/2007 zo dňa 27.11.2008.

25. Po preskúmaní tohto výroku odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie nesprávne postupoval, keď pri konštatovaní úspechu žalovaného v časti zmluvných úrokov, ktoré vyčíslil ku dňu vyhlásenia rozsudku. Pre pomerné rozdelenie trov konania je totiž rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva iba v prípadoch, ak príslušenstvo žalobca nevyčíslil vo svojej žalobe (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 6Obo/243/2007 z 27.11.2008), čo nie je posudzovaný prípad.

26. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v súlade s ustanovením § 388 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o nároku na náhradu trov konania zmenil tak, že priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie rozhodne postupom podľa ustanovenia § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.

27. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a contrario Civilného sporového poriadku tak, že plne úspešnému žalovanému nepriznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z Článku 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku zakotvujúceho procesnú ekonomiu, keďže rozhodovanie postupom podľa ustanovenia § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku najskôr o nároku na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, že žalovanému žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného sporového konania.

28. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).